

АКАДЕМИК – САФИРИ МУҲТОРИ НОТАКРОР

Аслиддин ҚАМАРЗОДА, профессор, Корманди шоистаи фарҳанги
Ўзбекистон, Узви Иттиҳоди Нависандагони Тоҷикистон ва Ўзбекистон

Сафир агар комил бошад, мактуб чӣ ҳоҷат?
Гар бошад ӯ санҷида, пурсиш чӣ ҳоҷат?
Савол деҳ ба вай, бишнав ту ҷавобаш,
Боз аз ӯ талаб кардани хат чӣ ҳоҷат?

Юсуф Хос ҲОЧИБ

Воқеан, Сафири Фавқуллода ва Муҳтори Тоҷикистон дар Ўзбекистон Абдучаббор Раҳмонзода аз чунин сафирони донишманд буд, ки агар расмият набошад, аз вай тақдим кардани ваколатнома ҳоҷат набуд.

Ман Абдучаббор Раҳмонзодаро ҳанӯз аз солҳои 90-уми асри гузашта дар ибтидо тавассути китобаш “Маърифати замон” оиди адабиёти муосири тоҷик, сипас тавассути баромадхояш ҳамчун донишманди нуқтадони илми адабиётшиносӣ дар анҷуманҳои илмӣ дар Душанбею Самарқанд мешинохтам.

Минбаъд бо ин марди кушодчеҳра ва лабонаш ҳамеша моили табассуму хушғуфтор борҳо дар мулоқоту маҷлисҳо ҳамсухбат шудаам. Бахусус, суҳбати мо дар рӯзҳои ҳамосаи адбони кишварҳои ҳавзаи Наврӯз, ки моҳи март соли 2016 ба шарафи 25 солагии Истиқлолияти Тоҷикистон дар Душанбе ба вуқӯъ пайваста буд, хеле хотирмон аст.

Абдучаббор Раҳмонзода баъди дар чанд вазифаҳои масъул ҳамчун Ректори Донишгоҳ, Вазири фарҳанг, Раиси радио ва телевизиони ҷумҳурӣ буданаш, ҳамон вақт Ёвари Президенти Тоҷикистон – Пешвои миллат, Ҷаноби Оли Эмомалӣ Раҳмон буд.

Ҳанӯз ҳангоми қабули меҳмонон вай моро, ки аз Ўзбекистон дар ҳайати шоир Асад Гулзода аз Бухоро, ходимони илмӣ аз Пажӯҳишгоҳи шарқшиносии Ўзбекистон Шониёз Мӯсоев ва Файз Маҳмуд аз Тошканд ва банда устоди Донишгоҳи давлатии Самарқанд ташриф оварда будем, дар меҳмонсарои “Авасто” қабул карда, ҳамон хотирнишон кард, ки пагоҳ ман дар Кохи Борбад бояд баромад намоям.

Рӯзи дигар вақте ки издиҳомӣ меҳмонону мизбонон вориди Кохи Борбад шуданд, маро аз байни гурӯҳи меҳмонони Ўзбекистонӣ даъват карда гуфт, ки ҷойи шумо дар раёсат аст. Ва ҳамин тавр ҳам шуду маро дар он маҷлиси пуршукӯҳ дар паҳлуи Президенти Тоҷикистон дар раёсат нишаста аз минбар бо паёми наврӯзи ва таърифи Ҷаноби Оли баромад кардан насиб гардид....

(Давомаш дар саҳ.2.)

ДАР “ҲОҶАЙКОН” СИҲАТГОҲИ “КАПА-ЮРТ” БУНЁД МЕШАВАД

Дар мавзеи “Ҳоҷайкон”-и ноҳияи Шеробод бо ҷалб намудани инвестицияи хориҷӣ лоиҳаи бузургҳаҷми “Капа-юрт” амалӣ гардида, барои таъмин намудани аҳоли бо ҷойҳои нави кор ва табобати мардум бо роҳи усулҳои табиӣ имкониятҳои васеъ ба вуҷуд меояд.

Маскани шифои “Ҳоҷайкон”-и ноҳияи Шеробод, ки дар бағали кӯҳу кони намак ҷойгир шудааст, дар ҳама мавсими сол, алалхусус, баҳору тобистон барои мардуми маҳалливу берун аз он ҳамчун як маскани табобатӣ хидмати босифат нишон дода, нафарони гирифтори ҳама гуна бемориҳои роҳи нафас ва шуш: диққи нафас (бронхиал астма), шамол-хӯрии шадид, инчунин бемориҳои аллергиро самаранок табобат мекунад.

Инак, талаб ва зарурате ба вуҷуд омадааст, ки имкониятҳои маскани шифои мазкурро боз ҳам васеъ гардониди, аз ҷиҳати иқтисодӣ ва туризм низ ҳудудро ривочу равнақ диҳанд. Барои ин як қатор лоиҳаҳо ҳам барои беҳсозии шарту шароити табобат ва ҳам барои ривоч додани соҳаи иқтисод ва туризм амалӣ мегарданд. Яке аз ҳамин гуна лоиҳаҳо аз тарафи ММҶ “Капа-юрт” бо ҷалб намудани сармояи Ширкати “Bizayla”-и Германия амалӣ мегардад, ки дар натиҷа шаҳарчаи “Туризмӣ саломатӣ” барпо ме-

гардад. Қиммати умумии лоиҳаи мазкур 50 миллион доллари амрикоӣ буда, баъди пурра амалӣ шудани лоиҳа ҳудуди мазкур бешубҳа ба як маскани тамошобобу барқарорсозии саломати мардум мубаддал мегардад.

Ҳокими вилоят Улуғбек Қосимов бо муттасаддиёну мутахассисони соҳа ба ин ҷо ташриф фармуда, бо фаъолияти ММҶ “Капа-юрт” ва Ширкати “Bizayla”, бо рафти корҳои бунёдкорӣ, сохтмони хонаҳои капсулашакли аз намак бунёдгардида, нуқтаҳои майишӣ-хидматрасонӣ ва корҳои минбаъд амалишаванда аз наздик шинос шуд.

Инчунин, дар қараёни аз назаргузарони лоиҳаҳо бо фаъолияти корхонаи истеҳсолии “UZSALT” бренди, ки бо истеҳсоли намак машғул аст низ дидаи намуда, барои боз ҳам беҳ намудани сифати маҳсулот, афзоиш додани ҳаҷми маҳсулот, содироти маҳсулот ва бисёр намудани намудҳои маҳсулоти намак ба муттасаддиён тавсеаҳои зарурӣ дода шуд.

Олим ПАНЧИЗОДА

Дар ҳар як гӯшаи дунё масалан дар Тоҷикистону Афғонистон, Эрону Озарбойҷон мавзе ё ҷойҳои хурду бузург бо номи Дарбанд дучор мешавад. Аммо ҳангоме ки ин ном дар вилояти мо садо медиҳад, пеш аз ҳама ҳамон гӯшаи бостонӣ ва қадимаи воҳаи Сурхондарё – “Темир дарвоза” (Дарвозаи оҳанин), яъне деҳаи дилфиреби Дарбанди ноҳияи Бойсун ба ёд меояд.

Маҳз дар ҳамин макони зебо инсоне ба дунё омада, ба воя расидааст, ки бо амал, рафтор ва хидматхояш соҳиби иззату эҳтиром гардида, дар ашъораш номи деҳаро ба унвони нисбаи худ интихоб намудааст ӯ устод Юсуф Ва-

УСТОДИ УСТОДОН ЮСУФ ВАЛИЗОДА ДАРБАНДӢ ДАР ОСТОНИ 90 –СОЛАГӢ

лизодаи Дарбандӣ мебошад. Бошандагони ин деҳа пурра ҳақ доранд, ки устоди арҷманд Вализодаи Дарбандиро ба маънои том устоди устодон бигӯянд. Номии устод Юсуф Вализодаи Дарбандӣ дар ҳар кӯчо, ки ба забон оварда шавад, табиист ки ҳамдеҳагонро ҳисси ифтихор пайдо мешавад.

Бояд бигӯем, ки ҳар инсон бо “дунё”и худ ба дунё меояд. Аммо чунон ки шоири бузург фармудааст:

Ҳеч кас аз пеши худ чизе нашуд,
Ҳеч оҳан ханҷари тезе нашуд.
Ҳеч Мавлоно нашуд Мавлои Рум,
То мурди Шамси Табрези нашуд.

Дар зимни ин шеър ва андешаи фалсафии шоир роҳи зиндагӣ ва фаъолияти устод Вализода комилан таҷассум ёфтааст.

Вақте бо устод Вализода ҳамсухбат мешавем, аз суҳбатҳои эшон эҳсос мекунем, ки бо ҷӣ муҳаббату миннатдорӣ аз устодони собиқӣ худ ёд мекунанд, ки ба устод онҳо бо меҳру муҳаббат таълим додаанд. Барои расидан ба ин мартаба, устод роҳҳои душвор ва машаққатҳои зиёдеро пушти сар кардаанд. Мо низ ба он ақидаем, ки меҳру самимият ба Ватани азиз, мардуми нек, дӯстони самимӣ ва соҳибмаърифати сабаби асосии ба ин мақом расидани устод гардидааст.

Дар бораи фазилатҳои наҷиби устод ҳар қадар бигӯем, кам аст. Пеш аз ҳама, бояд изҳор дошт, ки эшон дар ҳар масъала ҳозирҷавобанд, ба ҳар кор бо масъулияти том муносибат мекунанд. Вақте шогирдон дар ҳалли мушкилот дар меконанд, устод қотеъона бархоста, фикри равшан ва роҳи ҳалли масъала баён месозанд. Дар маҳфилҳои дӯстӣ ё ҷаласаҳои илмӣ, дар мейнаи шогирдон, устод бо латоифу ҳунари зарофатгӯӣ, шеърҳои зебо ва аскияҳои шавқовари худ дар ҷамъомаду нишастҳои руҳ ва кайфияти тоза мебахшанд.

Устод аз рӯзҳои аввали таъсисёбии Маркази фарҳанги тоҷикони вилояти Сурхондарё ҳамчун узви фаёли Шӯрои марказ фаъолият мебаранд. Ҳар гоҳ тадбири, ҷамъомаде ё масъалае, ки ба марказ вобаста бошад, устод ҳатман вақти худро пайдо карда, ширкат меварзанд. Ҳар вақте гӯем: “Устод, марҳамат, фикри худро баён кунед”, эшон дар суҳбатҳои хеле ҳозирҷавоб ҳастанд – на танҳо як суҳангӯи оддӣ, балки суҳанваре, ки шунавандаро ба худ ҷалб менамоянд ва мутаассир месозанд. Ба гуфти ҳазрати Ҷомӣ:

Дар булӯрин садафи ҷархи куҳан,
Нест зебо гуҳаре беҳ зи суҳан.

Истеъдоди суҳанвариро Худованд ба ҳар кас надодааст ва бояд таъкид кард, ки устод соҳиби чунин ҳунари нодир ҳастанд.

Устод Вализода дӯстдори адабиётанд: китобхонаи ғанӣ доранд; китобҳои зиёдеро мутолиа менамоянд; шеърҳои худ, тарҷумаҳо ва навиштаҳои эшон дар мuddати кӯтоҳ ба дилҳо роҳ меёбанд, қалбҳоро ба ҳаяҷон меоранд ва рӯҳро тароват мебахшанд. Хусусан, вақте устод шеърҳои муламмаъ, яъне шеъри «ширу шакар», дузабонаро мехонанд, намоёндагони халқҳо ва миллатҳои гуногун он шеърҳоро бо муҳаббат ва эҳтироми зиёд мепазираанд. Дар ҷорабиниҳои, ки тахти шиори “Ўзбекистон – хонаи умумии мо” баргузор мегардад, суҳанҳои пурмаънӣ ва андешаҳои амиқи устод ҳамчун сиёсатшиноси бориқбин хеле арзишманд ва рӯҳбаландкунанда мебошанд.

(Давомаш дар саҳ.3.)

Таърихи башарият аз воқеаю ҳодисаҳои байни миллатҳо хеле бой аст. Бо мурури замон баъзе миллатҳо худро аз сари нав кашф мекунанд. Қавмҳое, ки маданияту фарҳанги муштарак доранд монанди ҳешу таборҳои наздик ва шарикони бозътимод баромад мекунанд. Имрӯзҳо ана ҳамин гуна фазои боваринок минтақаи Осиёи Марказиро фаро мегирад, ки боиси хурсандӣ мебошад.

Бояд гуфт, ки дар шароити ҷаҳонишавии кунунӣ, ҳамкориҳои минтақавӣ ҷузъи муҳими низоми муносибатҳои байналмилалӣ мебошад. Бисёре аз равандҳои геополитикӣ дар ҷаҳон мустақиман бо субот дар сатҳи минтақавӣ алоқаманд мебошанд ва эътиמודи мутақобила, ҳамкорӣ ва сиёсати ҳамоҳангшудаи байни кишварҳо дар таъмини сулҳ ва пешрафт аҳамияти ҳалкунанда доранд. Аз ин нуқтаи назар, масъалаи ҳамко-

рӯбарӯ аст. Аз ҷумла, таҳдидҳо ба монанди терроризми байналмилалӣ, экстремизми динӣ, қочоқи маводи муҳаддир ва муҳоҷирати ғайриқонунӣ ба амнияти минтақавӣ таъсири манфӣ мерасонанд. Муборизаи муассир бо ин таҳдидҳо танҳо тавассути ҳамкорӣ ва мубодилаи иттилоот байни кишварҳо имконпазир аст.

Бояд гуфт, ки дар мақолаи Президенти Ўзбекистон бо далел таъкид мешавад, ки "бе ҳалли масъалаҳои вобаста ба Афғонистон амнияти пайдори минтақа таъмин намегардад". Ин ҳақиқат аст. Ҳарчанд Афғонистон аз минтақаи Осиёи Марказӣ берун аст, вале як ҷузъи табиӣ он ҳисоб меёбад. Тинҷиву осоиштагӣ дар замони кунунӣ бо банду баст кардани сарҳадҳо таъмин намешавад: он танҳо дар пояи ҳамоҳангӣ, ҳамкорӣ ва иртиботи иқтисодию иҷтимоӣ ба

ҲАМКОРИИ КИШВАРҲОИ ОСИЁИ МАРКАЗӢ ОМИЛИ СУЛҲ

рии кишварҳои Осиёи Марказӣ аҳамияти махсуси илмӣ ва таҳлилий дорад.

Осиёи Марказӣ бинобар мавқеи ҷуғрофӣ, захираҳои табиӣ, иқтисодӣ демографӣ, мероси таърихӣ ва фарҳангии худ дар фазои Авруосиё мақоми муҳимро ишғол мекунад. Пас аз ба даст овардани истиқлолият давлатҳои таркибии минтақа – Ўзбекистон, Қазоқистон, Қирғизистон, Туркменистон ва Тоҷикистон – дар баробари ташаккули давлатдорӣ миллӣ вазифаи рушди ҳамкориҳои минтақавӣ дошанд. Дар зер мо кӯшиш мекунем, ки асосҳои таърихӣ, самтҳои асосӣ ва таъсири ҳамкориҳои байни кишварҳои Осиёи Марказиро ба сулҳи минтақавӣ ва рушди устувор аз ҷиҳати илмӣ таҳлил кунем.

Минтақаи Осиёи Марказӣ аҳамияти бузургӣ геополитикӣ дорад. Осиёи Марказӣ дар қисмати марказии қитъаи Авруосиё ҷойгир буда, минтақаи стратегӣ пайвасткунандаи Шарқ ва Ғарб, Шимол ва Ҷануб мебошад. Ин минтақа аз ҷиҳати долонҳои нақлиётӣ ва логистикӣ, захираҳои энергетикӣ ва муносибатҳои тичоратӣ дорои имкониятҳои бузург аст. Дар айни замон, эҳтимолияти бархӯрди манфиатҳои геополитикӣ вучуд дорад, ки ин зарурати тақвияти ҳамкорӣ дар минтақаро боз ҳам бештар мекунад.

Барои кишварҳои Осиёи Марказӣ муҳим аст, ки сиёсати ҳамоҳангшударо барои ҳифзи манфиатҳои миллӣ ва минтақавӣ ва пешгирӣ аз таъсири нерӯҳои беруна пеш баранд. Инро метавон тавассути амиқтар кардани равандҳои ҳамгирӣ ба даст овард.

Ҳамкориҳои кишварҳои Осиёи Марказӣ бар решаҳои муштаракӣ таърихӣ асос ёфтааст. Минтақа дар тӯли асрҳо ҳамчун фазои ягонаи иқтисодӣ ва фарҳангӣ ташаккул ёфтааст. Муносибатҳои тичоратӣ ва иқтисодӣ, мубодилаи илмӣ ва фарҳангӣ байни мардуми Осиёи Марказӣ дар давраи Роҳи Бузургӣ Абрешим рушд кардаанд.

Ҳамчунин, гурӯҳҳои муштаракӣ забонӣ, арзишҳои динӣ ва урфу одатҳо наздикии мутақобилаи байни халқҳоро таъмин кардаанд. Ин омилҳо то имрӯз низ асоси иҷтимоӣ ва ахлоқии ҳамкориҳои минтақавӣ мебошанд.

Тағйироти бузургтарин дар Осиёи Марказӣ дар солҳои охир барқароршавии эътиҳод ва ташаккули механизмҳои муколама бидуни миёнчигарии беруна буд.

Бояд гуфт, ки дар мақолаи Президенти Ўзбекистон Шавкат Мирзиёев бо номи "Осиёи Марказӣ дар оғоз нави даври нав" доир ба самтҳои устувори муносибатҳои минбаъдаи мамолики Осиёи Марказӣ фикру мулоҳизаҳои дақиқу мушаххас баён гардидаанд. Ҳаминро ҳам илова кардан зарур ва пӯшида нест, ки дар даҳсолаҳои охир дар ин минтақаҳо бахсҳои сарҳадӣ, муаммоҳои нарасидани об, ихтилофи манфиатҳо ба назар мерасиданд. Аммо бояд таъкид намуд, ки дар панҷ-ҳашт соли охир, бо ифодаи Президент Шавкат Мирзиёев, дар робита ва муносибатҳои байни давлатҳои минтақа "саҳифаи нав кушода шуд". Ин минтақа аз сари нав бо мақсади барқарор намудани решаҳои таърихӣ, алоқаҳои ҳамсоғӣ ба ҳам омада, барои сохтани ояндаи дурахшон, ки дар фазои он сулҳу амонӣ пойдор мебошад, иқдомҳои устувор гузошт.

Тасдиқи пурраи марзҳо ва аломатгузории онҳо, ки яке аз аввалинҳо дар таърихи минтақа аст, тағйироти муҳиму бузург ба ҳисоб меравад. Таъсиси се нуқтаи Ўзбекистон – Қирғизистон – Тоҷикистон нишон медиҳад, ки Осиёи Марказӣ аз ҷиҳати сиёсӣ ҳамчун "минтақаи ягона" аз нав шакл мегирад. Аз соли 2017 ин воқеият ба таври кулӣ тағйир ёфт. Деворҳои рамзӣ ва воқеӣ аз миён гирифта шуданд ва дар айни ҳол мардуми Ўзбекистон, Тоҷикистон ва Қирғизистон ба ҳамдигар бо рӯҳияи нав – бо хурсандиву хушнудӣ, тамкину оромӣ ва ҳисси ошноӣ аз гузаргоҳҳои марзу бумҳо бе мамониат убур мекунанд.

Ҳамкориҳои сиёсӣ яке аз шартҳои асосии таъмини суботи минтақавӣ мебошад. Дар солҳои охир муколамаи байни роҳбарони кишварҳои Осиёи Марказӣ тақвият ёфта, вохӯриҳои мунтазам дар сатҳи баланд баргузор мешаванд. Ин раванд ба таҳкими фазои эътиҳод хидмат мекунад.

Бояд тазаккур дод, ки сиёсати ҳалли осоиштаи масъалаҳои марзӣ, бахсҳои ҳудудӣ ва мушкилоти фаромарзӣ эҳтимолияти низоъҳоро дар минтақа коҳиш медиҳад ва ба таъмини амнияти умумӣ хидмат мекунад.

Минтақаи Осиёи Марказӣ ба як қатор таҳдидҳо

вучуд меояд.

Вазъият дар Афғонистон низ омили муҳим барои амнияти Осиёи Марказӣ мебошад. Аз ин рӯ, таҳияи мавқеи муштарак байни кишварҳои минтақа оид ба масъалаҳои марбут ба ин кишвар барои таъмини субот хидмат хоҳад кард.

Идеяи Шавкат Мирзиёев дар бораи татбиқи "Доираи Трансафғонӣ" пайванди ҳамгироии иқтисодӣ як дурнаморо талаб мекунад. Долони Транс-Афғонистон, шабакаҳои роҳ ва роҳи оҳан ва минтақаҳои тичоратии фаромарзӣ пулҳои навро эҷод мекунанд, ки минтақаро на танҳо бо ҳамдигар, балки бо бозорҳои ҷаҳонӣ низ мепайванданд. Консепсияи Осиёи Марказӣ 2040 барои тақвияти институтсионалии ин самт хидмат мекунад. Ин равиши стратегӣ калиди суботи дарозмуддат аст.

Инчунин бояд зикр намуд, ки ҳамкориҳои иқтисодӣ низ яке аз омилҳои муҳими рушди кишварҳои Осиёи Марказӣ мебошад. Тақсироти захираҳои табиӣ дар минтақа нобаробар аст, як кишвар аз захираҳои энергетикӣ бой бошад, дар ҳоле ки кишвари дигар ба захираҳои об нӣёз дорад. Ин вазъият зарурати барқарор кардани муносибатҳои мутақобилан судманди иқтисодиро ба миён меорад.

Дар ин замина рушди тичорати мутақобила, коҳиш додани монеаҳои гумрукӣ ва тарифӣ, таъсиси корхонаҳои муштарак рушди иқтисодиро ҳавасманд мегардонанд. Нишондиҳандаҳои иқтисодӣ самаранокии ҳамгироиро дар минтақа ба таври возеҳ инъикос мекунанд. Ҳаминро ҳам бояд илова кард, ки маҷмӯи маҳсулоти дохилӣ дар 8 соли охир 2,5 маротиба тичорати мутақобила бошад, ду баробар ва сармоягузориҳои мутақобила 5,6 маротиба афзоиш ёфтанд, ки ин боиси хушнудӣ мебошад. Илова бар ин тичорати Ўзбекистон бо кишварҳои минтақа аз 2,4 миллиард доллар то 7,2 миллиард доллар афзоиш ёфтааст. Ин рақамҳо нишон медиҳанд, ки дар Осиёи Марказӣ як минтақаи нави иқтисодӣ ташаккул меёбад, ки бар пояи ҳамкорӣ, на бар робитаҳои анъанавии иқтисодӣ, асос ёфтааст.

Ҳамчунин, рушди инфрасохтори нақлиётӣ имкон медиҳад, ки минтақа ба бозорҳои байналмилалӣ ворид шавад.

Масъалаи об ва энергетика яке аз мушкилоти муҳимтарини Осиёи Марказӣ мебошад. Созишномаҳои байни кишварҳои ҳавзаи Амударё ва Сирдарё ба суботи минтақавӣ таъсири мустақим мерасонанд. Истифодаи оқилона ва одилонаи ин захираҳо равиши илмӣ-асосиро талаб мекунад.

Механизмҳое, ки бо назардошти манфиатҳои мутақобила таҳия шудаанд, барои таъмини суботи кишварзӣ, энергетика ва муҳити зист хидмат мекунанд.

Яке аз самтҳои муҳими ҳамкориҳои минтақавӣ соҳаи башардӯстона ва ҷанбаҳои муҳими консепсияи «Осиёи Марказии Нав» мебошад, ки бар пояи наздикии фарҳангӣ, таърихи муштарак, забон ва арзишҳо ташаккул меёбад.

Ҳамкорӣ дар соҳаҳои маориф, илм, фарҳанг ва сайёҳӣ ҳамдигарфаҳмиро байни халқҳо тақвият медиҳад. Тадқиқоти илмӣ, мубодилаи академӣ ва барномаҳои муштаракӣ таълими иқтисодӣ зехнро афзоиш медиҳанд. Асоси назариявии ин равандҳо модели "қудрати нарм"-и ҳамгироии минтақавӣ мебошад. Ин як ҳақиқати таърихӣ аст, ки ҳамгироии аврупоӣ аз ин равандҳо оғоз ёфтааст.

Дар кишварҳои Осиёи Марказӣ фоизи баланди ҷавонон мавҷуд аст ва онҳо дар рушди ояндаи минтақа нақши ҳалкунанда мебозанд. Ташаккули фарҳанги ҳамкорӣ байни ҷавонон, ҷалби онҳо ба лоиҳаҳои минтақавӣ рушди устуворро таъмин мекунанд.

Бо ҷиҳати ҳулоса гуфтан мумкин аст, ки имрӯзҳо Осиёи Марказӣ дар оғоз нави рушду тавсеаи нав, дар зинаҳои нави барқарорӣ ҳамдӯстӣ қарор дорад. Ҳар минтақае, ки дар он суботи барқарорӣ ва эътиҳод пойдор мегардад, ба рушди устувор ноил мешавад, сармояи бештар ҷалб менамояд. Ҳар ҷомеае, ки ба ҳамсоғии наздику қариби худ дасти дӯстиву ҳамбастагиро бо муҳаббат ва самимият дароз мекунад, бе ҳеч шаку шубҳа ояндаи равшан ба даст меорад.

Сайёра ҶАМОЛИДИНОВА,
устоди кафедраи педагогикаи Донишгоҳи
давлатии омӯзгорӣ Чирчик

ТАҚДИРИ ҲЕЧ КАС ЧУНИН МАБОР!

Устод ва раҳбари синфамон, муаллими забон ва адабиёти тоҷик – Фирдавс Сафаркулов ба дарси навбатӣ даромаданду ба мо – шогирдон баъди пурсидани супориши хонагӣ таъкид намуданд, ки имрӯз аз мавзӯи озод иншо менависед. Устод иловатан изофа ҳам намуданд, ки мавзӯи дилхоҳатонро интихоб намуда иншо нависед. Аз ин супориши устод ба мо имконият пайдо шуд, ки дар мавзӯи дилхоҳ иншо нависем. Инак, ман мақсад намудам, ки дар бораи падари марҳумам – Темур Нормуродов иншо нависам. Сараввал бисёр меҳостам, ки тақдирӣ ҳеҷ як ҳамсолам мисли ман номурод нашаваду ҳеҷ як ҷавон аз падар барвақт маҳрум нагардад. Ман падарҷонамро хело дӯст медоштам. Чор сол қабл аз ин, ки ман он вақт дар синфи сеюм мехондам падарам фоҷиавӣ – дар натиҷаи садамаи нақлиёт аз олам гузаштанд. Марги нобаҳангоми падарам аҳли хонадони моро ба ғаму гусса ғўтавар сохт. Бобову бибиам аз ин мусибат сархаму қомадҳамида, модари муштипарам ҷигархун ва пайвандонам гирифтори ғам гардиданд. Падар гум кардан ҷӣ қадар дарду ғами вазнин будааст. Он замон, ки ман 10-сола шуда будаму ақлам ба ин ҳодисаҳо аллакай мерасид чун фарзанди калонии падару модар марги фоҷиавии падарамро ҳазм кардан бароям бисёр гарон буд. Инак. Чор сол сипарӣ шудааст, ки ман бо ин дарду ғам ва аҳли оилаамон мусибатзада умр ба сар мебарем. Бобоям, Исроил Нормуродов, ки шифокори машҳури деҳа ва берун аз он ба ҳисоб мерафтанд аз ғаму гуссаи фарзанд обу адо шуда зуд дунёро тарк намуданд.

Ман бори охир падарамро дар шаҳри Самарқанд дида будам ва ҳамон вақт хангоми суҳбат ба ман гуфта буданд, ки: "Писарам, ман туро хело дӯст медорам, ту бояд нағз хонӣ, калон, ки шудӣ ман ба ту, ҷони дода, мошин тухфа мекунам ва ту мошин ронда бобову бибиат, ману модаратро ба Самарқанду дигар шаҳрҳо бурда меорӣ" гуён ба ман ваъда дода буданд. Ман ин суҳбатҳои падарамро ҳеҷ гоҳ фаромӯш намекунам. Ҳар замон гуфтаҳои падарам зери гӯшҳоям садо медиҳанд. Ман имрӯз ҳамчун писари калонии хонадон дар синфи ҳаштум мехонам. Кош, падарам имрӯзҳо дар қайди ҳаёт мешуданд, барои ман мошин харид накунад ҳам ман розӣ... Вале сад ҳайф, ки моро партофта рафтанд ба дунёи абад. Ман дар оянда кӯшиш мекунам, ки ба падар арзанда фарзанд шавам, орзуҳои амалинашудаи падарҷонамро амалӣ созам.

Рӯҳатон шоду қабратон пурнур, манзили охиратон обод бод, падари ба ҷону дил баробарам!

Мироншоҳ НОРМУРОДОВ,
хонандаи синфи 8-и мактаби рақами
9-и ноҳияи Бойсун